

Інформаційно-аналітичний звіт
про результати надання освітніх послуг закладами освіти
на підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих
державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників,
посадових осіб місцевого самоврядування у 2021 році

У сучасних умовах система підготовки компетентних державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування має забезпечувати потреби органів державної влади, органів місцевого самоврядування у працівниках з високим рівнем професіоналізму та культури, здатних компетентно і відповідально виконувати управлінські функції, запроваджувати новітні соціальні технології, сприяти інноваційним процесам.

Основною ланкою високоефективної системи управління державою є наявність професійного штату кваліфікованих працівників. Високий рівень їх професіоналізму та компетентності необхідні не тільки для реалізації державницьких завдань, а й для формування позитивного ставлення та зміцнення довіри громадян до державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.

З метою розвитку та вдосконалення професійних вмінь і знань, необхідних для ефективного рішення задач професійної діяльності на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування створені умови для підвищення рівня професійної компетентності шляхом професійного навчання, яке проводиться постійно. Підвищення кваліфікації є цілеспрямованим, гнучким, активним і керованим процесом, а розвиток компетентності є неперервною зміною стану освіченості державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування, що забезпечується навчанням зазначених осіб за відповідними програмами задля збагачення їх компетентності.

Саме професійне навчання, у тому числі створення належних умов для такого навчання, є головним чинником підвищення якості кадрового складу державного органу, формування у співробітників високого професіоналізму, сучасного мислення, вміння працювати в нових умовах суспільного розвитку.

Відповідно до норм чинного законодавства всі державні службовці, голови місцевих державних адміністрацій, їх перші заступники та заступники, посадові особи місцевого самоврядування можуть реалізовувати своє право у тому числі на підвищення кваліфікації, стажування, самоосвіту.

Розділ 1: Щодо результатів надання освітніх послуг закладами освіти

Постановою Кабінету Міністрів України від 23 червня 2021 року № 638 «Про затвердження обсягів державного замовлення Національному агентству з питань державної служби на підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування у 2021 році» затверджено обсяги державного замовлення.

У 2021 році підвищення кваліфікації здійснювали 26 закладів освіти, що були визначені за підсумками конкурсного відбору виконавців державного замовлення на підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, та в Українській школі урядування.

Упродовж звітного періоду підвищили кваліфікацію 63 325 осіб, зокрема:

192 державних службовця, які займають посади державної служби категорії «А»;

19 753 державних службовця, які займають посади державної служби категорії «Б»;

38 823 державних службовця, які займають посади державної служби категорії «В»;

4 261 посадова особа місцевого самоврядування;

296 голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників.

Рис. 1. Кількісний склад слухачів в розрізі державних службовців, які займають посади державної служби категорій «А», «Б», «В», голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування, осіб.

У закладах освіти, що були визначені на конкурсній основі виконавцями державного замовлення НАДС, навчання пройшли 36 327 осіб за 20-ма напрямками підвищення кваліфікації, з них:

- 3 885 державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за напрямом *«комунікація та взаємодія»*;
- 1 838 державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за напрямом *«сприйняття змін»*;
- 1 090 державних службовців за напрямом *«впровадження змін»*;
- 1 501 державний службовець та посадова особа місцевого самоврядування за напрямом *«стратегічне управління та планування»*;
- 1 260 державних службовців за напрямом *«лідерство»*;
- 5 504 державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за напрямом *«запобігання корупції та забезпечення доброчесності»*;
- 1 170 державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за напрямом *«інформаційна безпека»*;
- 4 169 державних службовців органів юстиції, юридичних служб міністерств, інших центральних органів виконавчої влади;
- 1 721 посадова особа місцевого самоврядування;
- 2 430 державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за напрямом *«управління публічними фінансами»*;
- 3 120 державних службовців, які займають посади держслужби категорії «Б»;
- 3 758 державних службовців, які займають посади держслужби категорії «В»;
- 1 767 державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за напрямом *«європейська інтеграція»*;
- 425 державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за напрямом *«екологічне управління»*;
- 225 державних службовців відділів (управлінь) освіти виконавчих органів влади;
- 625 державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за напрямом *«державна політика цифрового розвитку»*;
- 170 державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за напрямом *«національно-патріотичне виховання дітей та молоді»*;

- 692 державних службовця та посадові особи місцевого самоврядування за напрямом «електронне урядування та електронна демократія»;
- 629 державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за напрямом «дотримання прав людини та протидії дискримінації»;
- 348 державних службовців за напрямом «детінізація доходів».

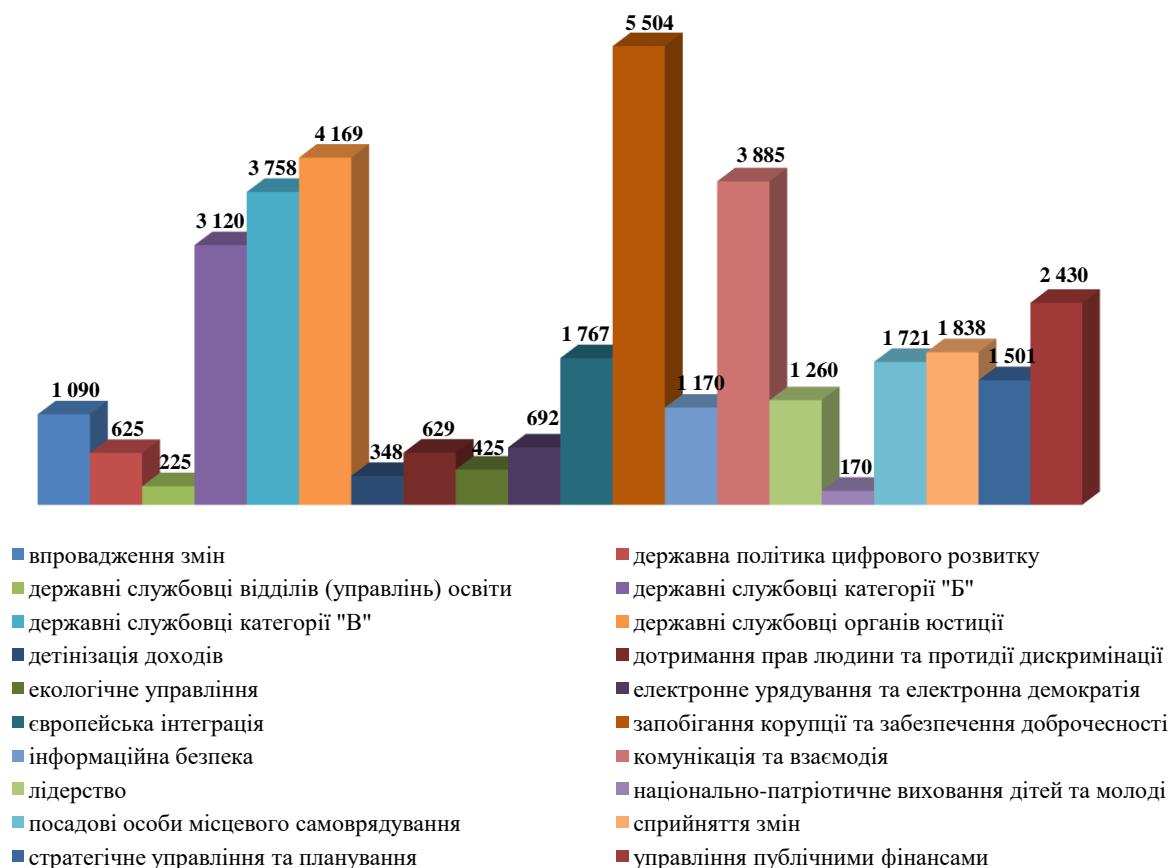

Рис. 2. Кількісний склад слухачів в розрізі напрямів підвищення кваліфікації в закладах освіти, осіб.

Лідерами серед закладів освіти, що отримали державне замовлення НАДС на підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування у 2021 році, стали:

Державний університет «Житомирська політехніка» – 11 027 осіб;

Сумський державний університет – 3 890 осіб;

Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України – 3 264 особи;

Інститут права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України – 2 469 осіб,

Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (з листопада–Національний університет «Львівська політехніка») – 1 982 особи.

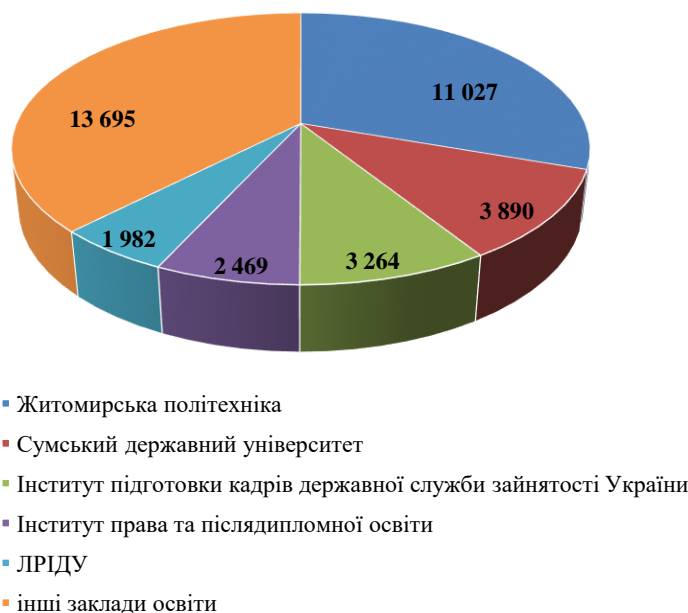

Рис. 3. Топ-5 закладів освіти, що отримали найбільше державне замовлення НАДС на підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування в 2021 році, осіб.

Водночас, в Українській школі урядування здійснено підвищення кваліфікації 26 998 осіб за 18-ма напрямками підвищення кваліфікації, з них:

- 1 023 уповноважені особи за напрямом *«запобігання та виявлення корупції»*;
- 68 державних службовців, які є членами конкурсних комісій для відбору осіб на зайняття посад фахівців з питань реформ;
- 227 фахівців з питань реформ;
- 372 державних службовця та посадові особи місцевого самоврядування, працівника у сфері соціального захисту населення;
- 465 державних службовців, які займають посади державної служби категорії «А», голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників і заступників;
- 3 556 державних службовців центральних органів виконавчої влади та інших державних органів, посади яких належать до посад державної служби підкатегорії БЗ категорії «Б», категорії «В»;
- 2 024 державних службовця за напрямом *«податкова політика»*;
- 81 державний службовець та посадова особа місцевого самоврядування за напрямом *«євроатлантична інтеграція»*;
- 252 державних службовця центральних органів виконавчої влади та інших державних органів за напрямом *«іноземна мова»*;
- 4 251 державний службовець та посадова особа місцевого самоврядування за напрямом *«управління персоналом»*;

- 9 350 державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування підвищили рівень володіння державною мовою;
- 646 державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за напрямом «гендерна політика»;
- 329 державних службовців центральних органів виконавчої влади та інших державних органів, зокрема до функціональних обов'язків яких належать питання розроблення, моніторингу та оцінювання результатів виконання Річних національних програм під егідою Комісії Україна-НАТО;
- 1 178 державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за напрямом «стратегічні комунікації»;
- 53 посадові особи місцевого самоврядування за напрямом «управління змінами»;
- 1 022 державних службовця та посадові особи місцевого самоврядування за напрямом «кібербезпека»;
- 795 державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за напрямом «державна політика цифрового розвитку»;
- 1 306 державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за напрямом «забезпечення прав та інтересів осіб з інвалідністю».

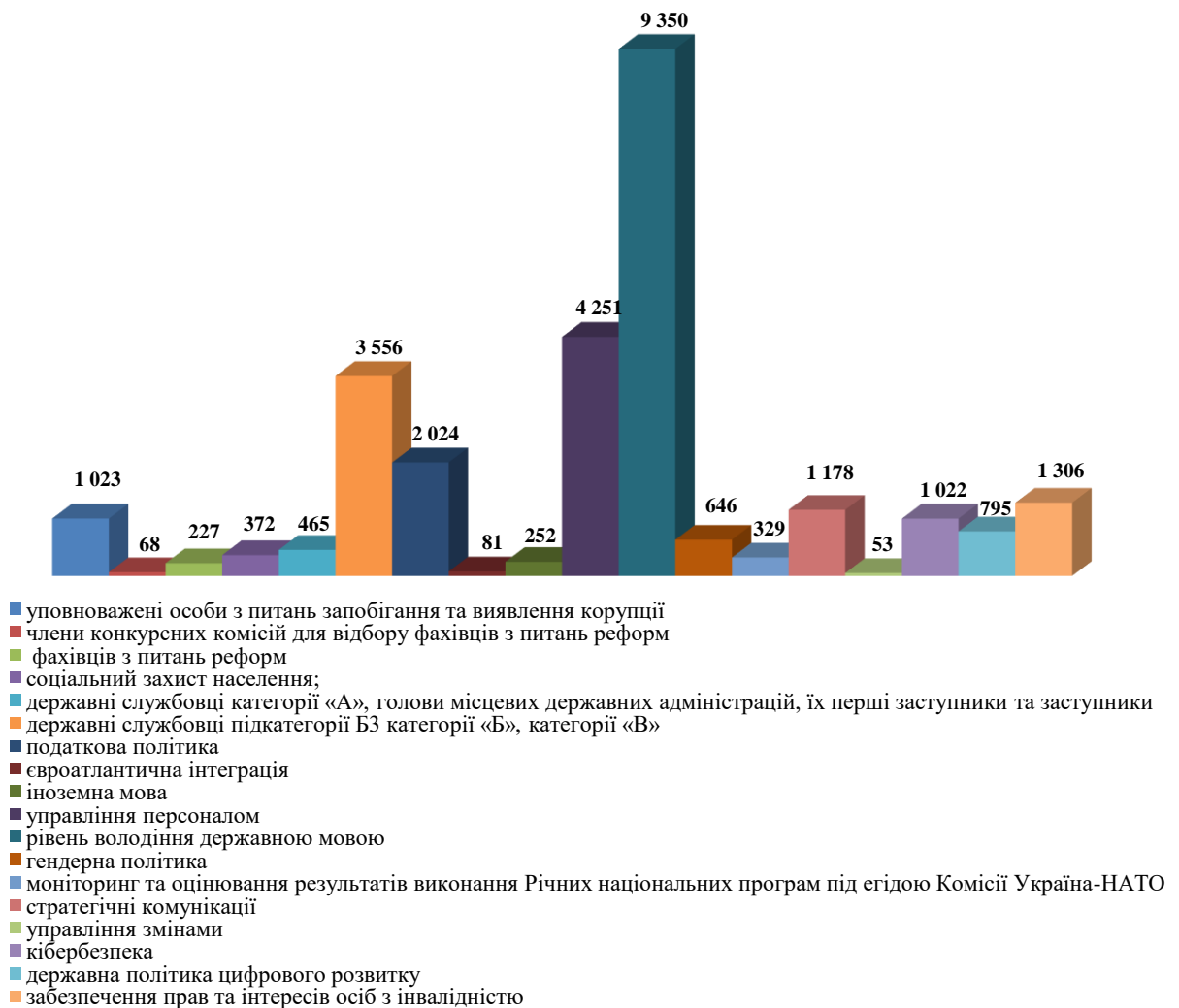

Рис. 3. Кількісний склад слухачів в розрізі напрямів підвищення кваліфікації в Українській школі урядування, осіб.

Слід зазначити, що у 2021 році підвищення кваліфікації здійснювалось за 37-ма напрямками, що на 15 напрямів більше у порівнянні з 2020 роком.

Загальна кількість осіб, які підвищили кваліфікацію у 2021 році (63 325 осіб), збільшилась на 19 021 особу (або на 43%) у порівнянні з 2020 роком (44 304 особи). Так, в закладах освіти підвищили кваліфікацію 36 327 державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, що більше на 12 931 особу (або на 35,6%), а в Українській школі урядування – 26 998 осіб, що на 11 764 особи більше (або на 43,5%).

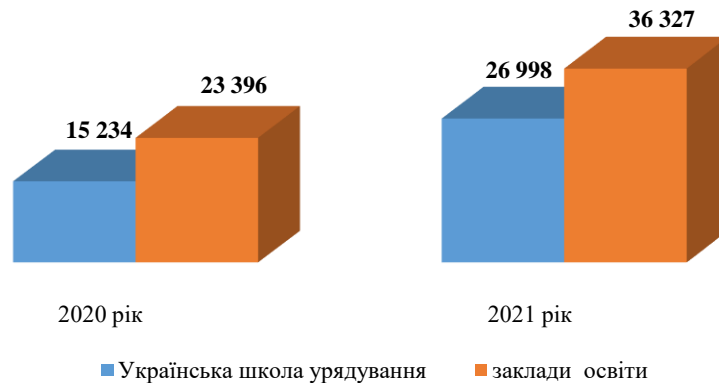

Рис. 4. Кількісний склад слухачів у порівнянні з 2020 роком, осіб.

Переважаючою більшістю учасників навчання у 2021 році стали державні службовці – 58 768 осіб (або 92,8 %) від загальної кількості осіб, які отримали документ про підвищення кваліфікації. Кількість посадових осіб місцевого самоврядування, які пройшли навчання, склала 4 261 особа (або 6,7%), а голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників – 296 осіб (або 0,5%).

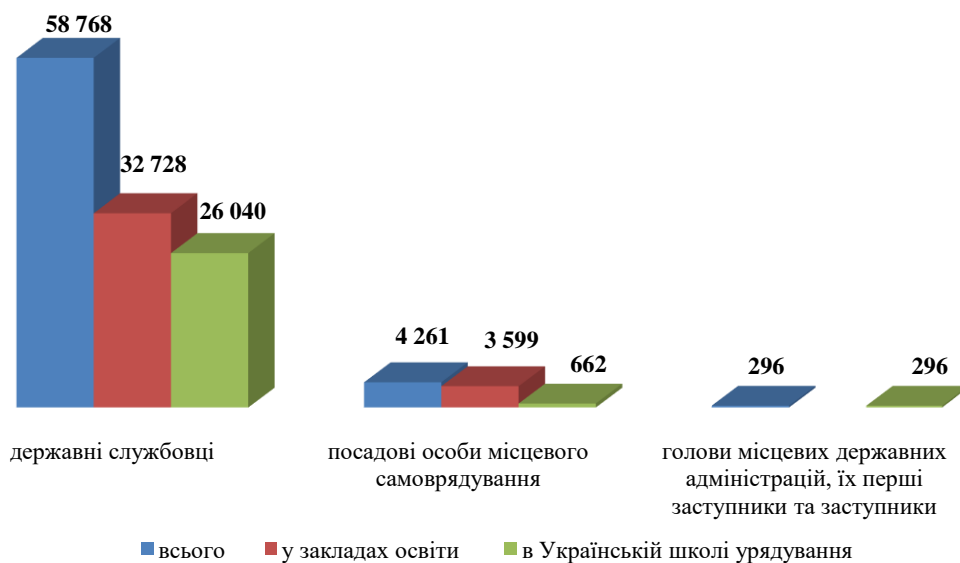

Рис. 5. Кількісний склад слухачів у розрізі державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування, осіб.

Аналіз звітної інформації показав, що у 2021 році в закладах освіти підвищили кваліфікацію 32 728 державних службовців, з них: 12 178 державних службовців, посади яких належать до посад державної служби «Б», 20 550 державних службовців, посади яких належать до посад державної служби «В» та 3 599 посадових осіб органів місцевого самоврядування, з яких 517 посадових осіб місцевого самоврядування, посади яких віднесені до першої-четвертої категорії посад в органах місцевого самоврядування, та 3 082 посадові особи місцевого самоврядування, посади яких віднесені до п'ятої - сьомої категорії посад в органах місцевого самоврядування.

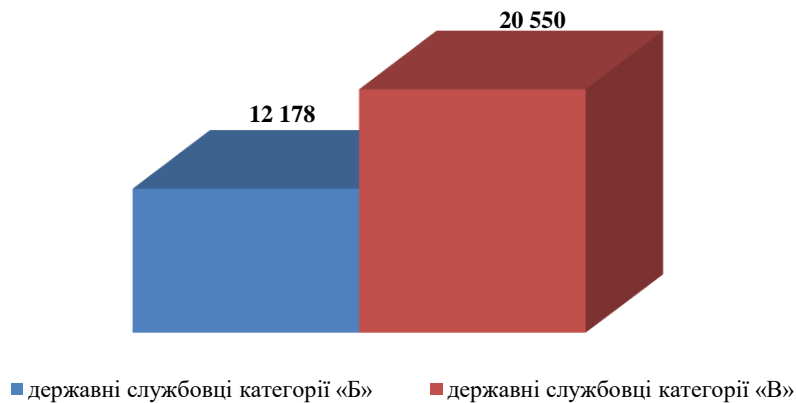

Рис. 6. Кількісний склад державних службовців, посади яких належать до посад державної служби категорії «Б» та «В», які підвищили кваліфікацію в закладах освіти, осіб.

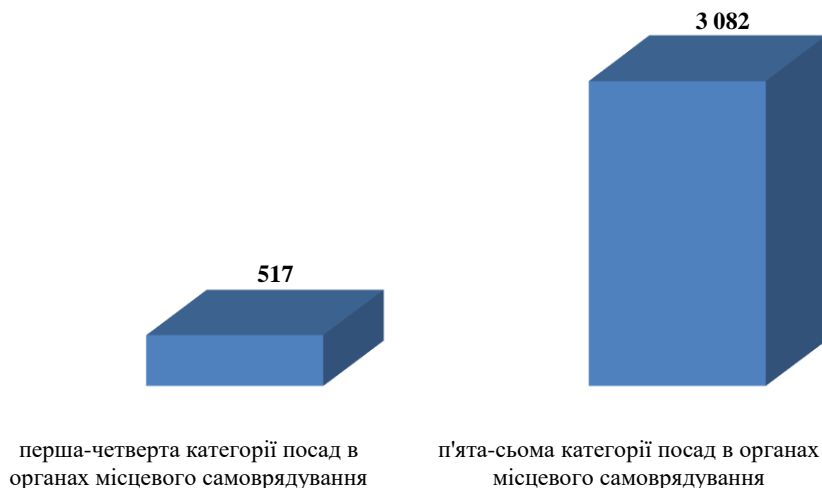

Рис. 7. Кількісний склад посадових осіб місцевого самоврядування, в розрізі категорій посад, які підвищили кваліфікації в закладах освіти, осіб.

Із 26 040 державних службовців, які підвищили кваліфікацію в Українській школі урядування та отримали відповідний документ: 192 державних службовця, посади яких належать до посад державної служби категорії «А», 7 575 державних службовців, посади яких належать до посад державної служби категорії «Б», та 18 273 державних службовця, посади яких належать до посад державної служби категорії «В». Водночас в Українській школі урядування удосконалили свої знання, вміння та навички 958 посадових осіб місцевого самоврядування, серед яких 79 посадових осіб місцевого самоврядування, посади яких віднесені до першої-четвертої категорії посад в органах місцевого самоврядування, та 583 посадові особи місцевого самоврядування, посади яких віднесені до п'ятої - сьомої категорії посад в органах місцевого самоврядування, а також 296 голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників.

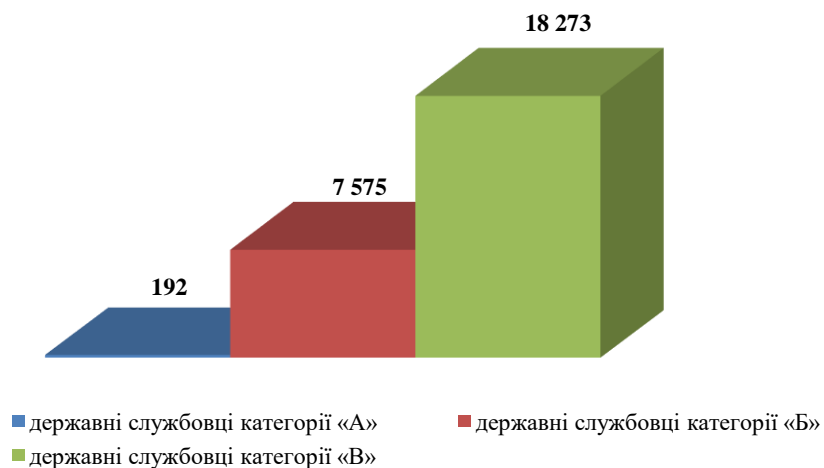

Рис. 8. Кількісний склад державних службовців, посади яких належать до посад державної служби категорій «А», «Б» та «В», які підвищили кваліфікацію в Українській школі урядування, осіб.

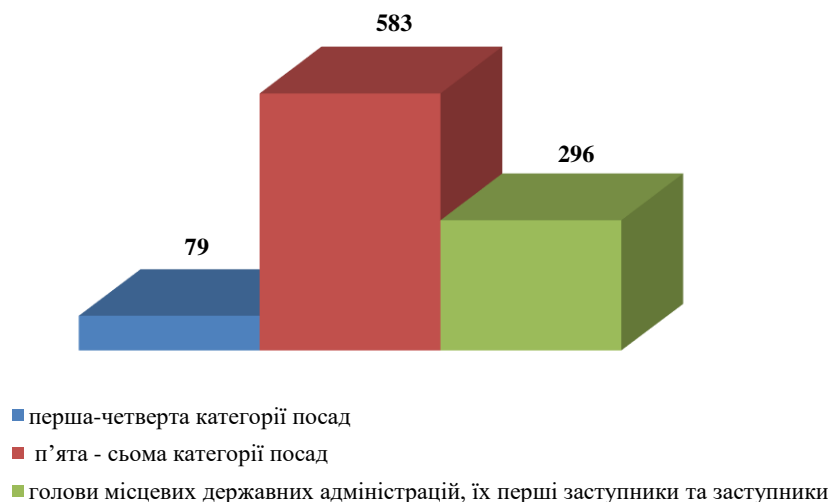

Рис. 9. Кількісний склад посадових осіб місцевого самоврядування, які підвищили кваліфікацію в Українській школі урядування, в розрізі категорій посад, осіб.

З метою забезпечення якісного та фахового надання освітніх послуг до навчального процесу були залучені науково-педагогічні працівники, з них: частка осіб, які мають вчене звання професора склала 35,4%, доцента – 64,6%, а частка осіб, які мають науковий ступінь доктора наук – 39,6%, кандидата наук – 60,4%.

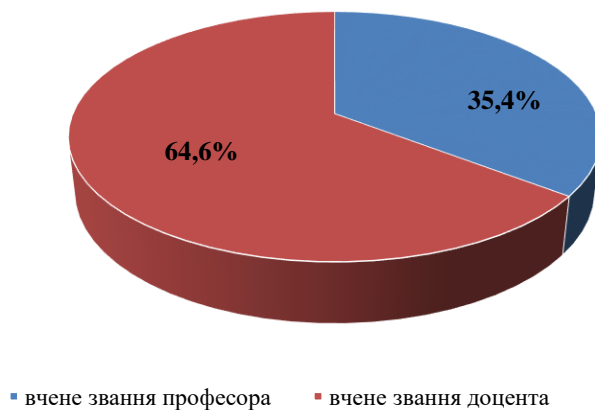

Рис. 10. Частка науково-педагогічних працівників, які були залучені до навчального процесу у 2021 році та мають вчене звання, %.

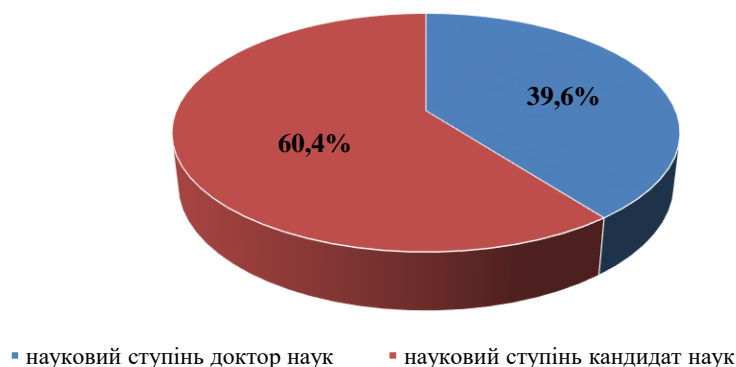

Рис. 11. Частка науково-педагогічних працівників, які були залучені до навчального процесу у 2021 році та мають науковий ступінь, %.

Слід зазначити, що навчальний процес відбувався за загальними та спеціальними програмами, які в свою чергу поділялися за тривалістю та інтенсивністю на професійні та короткострокові. Більшість програм підвищення кваліфікації реалізовувались у дистанційному форматі або містили компоненти такої форми навчання. Так, в закладах освіти 11 854 слухача пройшли навчання за 8-ма загальними/спеціальними професійними (сертифікатними) програмами та 24 473 слухача – за 17-ма загальними/спеціальними короткостроковими програмами. Водночас, Українською школою урядування підвищено кваліфікацію 5 811 осіб за 8-ма загальними/спеціальними професійними (сертифікатними) програмами та 21 187 – за 14-ма загальними/спеціальними короткостроковими програмами.

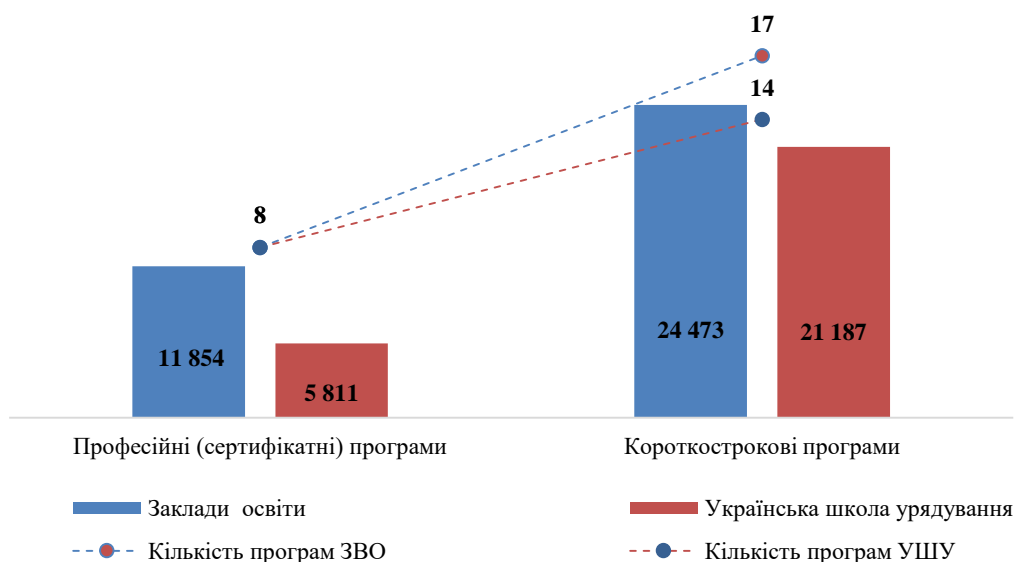

Рис. 12. Кількість програм, за якими підвищено кваліфікацію, з їх розподілом на професійні (сертифікатні) і короткострокові та кількістю слухачів, осіб.

У звітному році на підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування за державним замовленням НАДС з державного бюджету спрямовано 80 976,0 тис. грн., з них 30 095,5 тис. грн. закладам освіти на навчання 36 327 осіб та 50 880,5 тис. грн. Українській школі урядування на навчання 26 998 осіб. Середні витрати на одного слухача в закладах освіти склали 828,6 грн., а в Українській школі урядування – 1 830,4 грн.

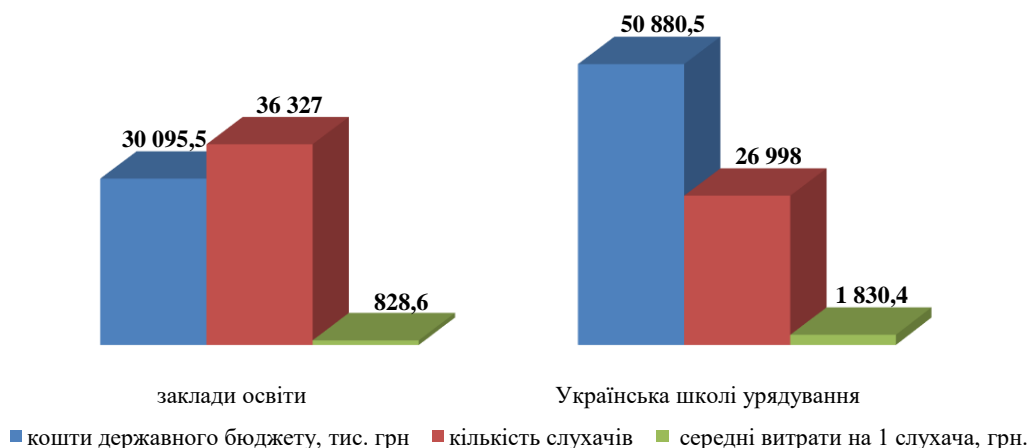

Рис. 13. Видатки з державного бюджету, спрямовані закладами освіти та Українською школою урядування на підвищення кваліфікації учасників професійного навчання, та середні витрати на одного слухача, грн.

Водночас, заклади освіти здійснювали підвищення кваліфікації також за кошти державного, місцевого бюджетів, юридичних та фізичних осіб (7 669,57 тис. грн.) та за інші кошти, не заборонені законодавством та/або із залученням проєктів (програм) міжнародної технічної допомоги (756,75 тис. грн.).

**Розділ 2: Аналіз результатів проведення опитування слухачів
щодо якості організації навчального процесу підвищення кваліфікації
державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування,
голів місцевих державних адміністрацій,
їх перших заступників та заступників у 2021 році**

В умовах сьогодення з початку поширення пандемії COVID-19 триває активний пошук нових форм і методів надання послуг у сфері освіти. Важливою стала необхідність забезпечити виконання підвищення кваліфікації у режимі як реального, так і відкладеного часу. Тому переважна частина навчального процесу відбувалась дистанційно. Навчання в такому форматі здатне забезпечити ефективну управлінську діяльність учасників професійного навчання через системність, актуальність, постійну модернізацію й адаптацію до сучасних умов існування.

Наприкінці навчального процесу його учасники, які підвищили рівень своєї професійної компетентності, отримали нові знання, уміння та навички, надали зворотній зв'язок щодо якості навчального процесу та змісту програм у формі анкетування. Загалом поділились враженням та надали свої пропозиції 54 755 осіб (або 86,5% від загальної кількості), з них: 50 680 державних службовців (141 державний службовець, посади яких належать до посад державної служби категорії «А», 17 144 державних службовця, посади яких належать до посад державної служби категорії «Б», 33 395 державних службовців, посади яких належать до посад державної служби категорії «В»), 3 966 посадових осіб місцевого самоврядування (564 посадові особи місцевого самоврядування, посади яких віднесені до першої-четвертої категорії посад в органах місцевого самоврядування, 3 402 посадові особи місцевого самоврядування, посади яких віднесені до п'ятої - сьомої категорії посад в органах місцевого самоврядування), а також 109 голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників.

Рис. 1. Кількісний склад слухачів, які взяли участь в анкетуванні, в розрізі державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування, осіб.

Що стосується розподілу державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування, за стажем роботи, то 14% (8 623 особи) працюють в органах державної влади або в органах місцевого самоврядування від 1 до 3 років, 22% (12 319 осіб) – від 3 до 6 років, 14% (7 621 особа) - від 6 до 9 років та 48% (26 192 особи) мають відповідний стаж понад 9 років.

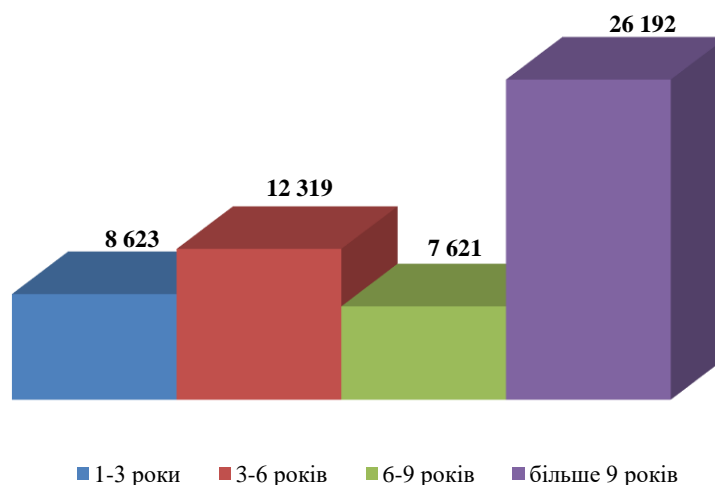

Рис. 2. Розподіл слухачів, які підвищили кваліфікацію, за стажем державної служби/служби в органах місцевого самоврядування, осіб

Щодо очікувань від навчання, то 49 049 осіб (або 89,6%) зазначили, що їх очікування виправдались повною мірою, 5 447 осіб (або 9,9%) – частково, а для 259 осіб (0,5%) – не виправдались.

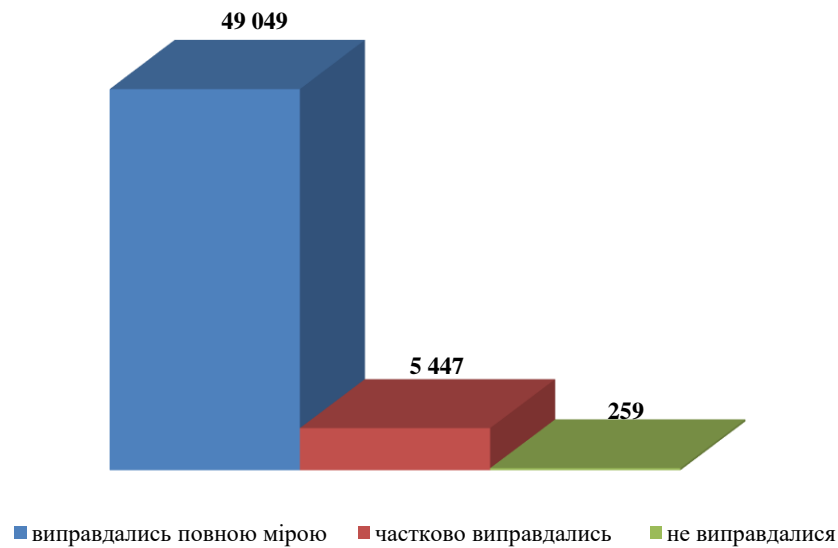

Рис. 3. Кількість слухачів щодо виправдання їх очікувань від навчання, осіб

На питання «У якій мірі отримані під час навчання інформація, знання, навички були корисними для Вас?» 45 808 осіб (або 84%) відмітили, що навчання для них було корисним, 8 191 особа (або 14,9%) – частково корисним, 74 особи (або 0,1%) зазначили, що навчання для них було не корисним, а 682 особи (або 1%) не визначились щодо даного питання.

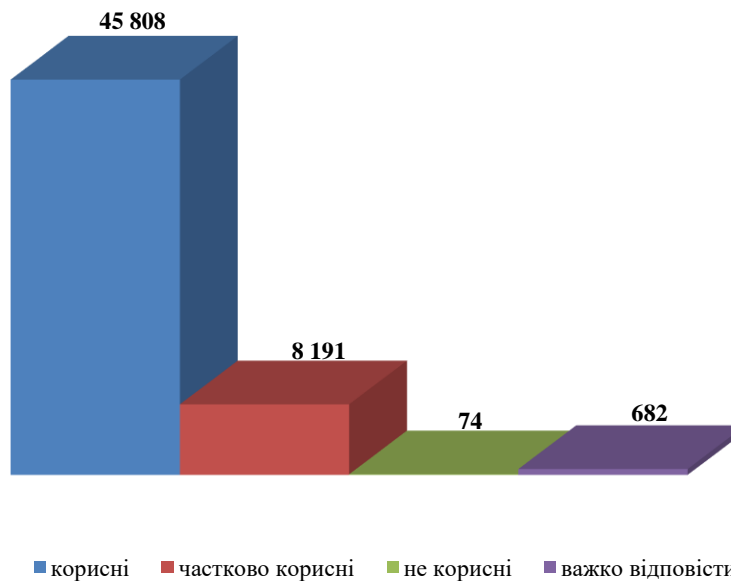

Рис. 4. Кількість слухачів щодо користі знань та навичок, отриманої під час навчання, осіб

Із загальної кількості опрацьованих анкет за підсумками проведеного навчання 45 732 особи (або 84%) відзначили, що під час підвищення кваліфікації отримана інформація була для них дуже актуальна, для 7 326 осіб (або 13%) – актуальна, а 1 697 осіб (або 3%) зазначили, що надана під час навчання інформація для них виявилась не актуальною.

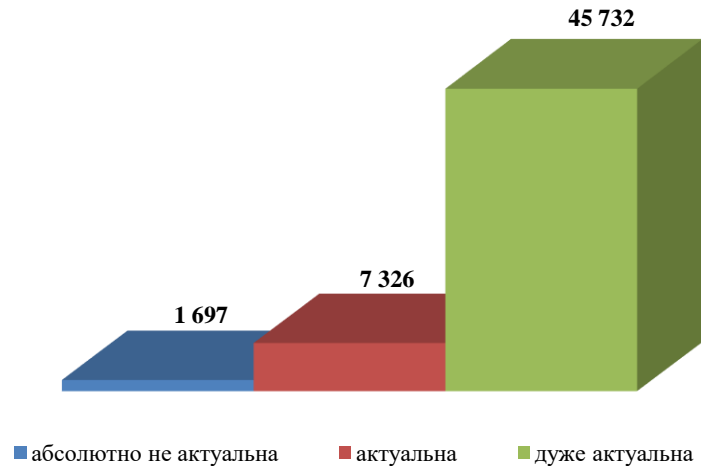

Рис. 5. Кількість слухачів щодо актуальності інформації, отриманої під час навчання, осіб

Після завершення навчання 30 775 осіб (або 56,2%) планують використовувати у своїй діяльності отримані під час навчання нові знання в повній мірі, 19 535 осіб (або 35,7%) – більшу частину отриманої інформації та знань, 2 889 осіб (або 5,2%) – незначну частину інформації, а 85 осіб (або 0,2%) не планують використовувати отриману інформацію під час навчання. Водночас 1 471 особа (або 2,7%) не змогли визначитися, в якій мірі будуть застосовувати отримані знання у своїй повсякденній роботі.

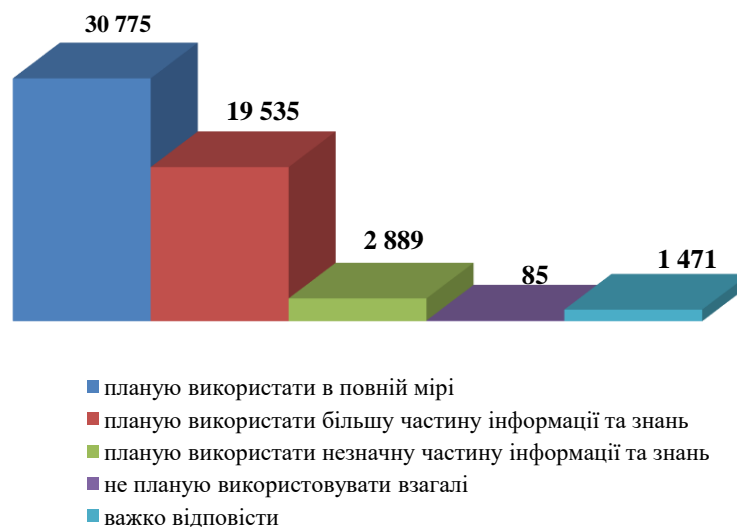

Рис. 6. Кількість слухачів щодо їх намірів використання отриманої під час навчання інформації, осіб

Більшість слухачів відмітили високий рівень викладання тематичного матеріалу, який поглибив та систематизував їх вміння, знання та навички; допоміг засвоїти необхідні додаткові знання за тематикою програм, запропонованих виконавцями державного замовлення з урахуванням освітніх потреб відповідних категорій слухачів, особливостей і завдань їхньої професійної діяльності. Також респонденти отримали відповіді на актуальні питання та обмінялися досвідом роботи з колегами. Таким чином, 49 996 (91%) опитуваних слухачів цілком задоволені якістю викладання під час навчання (майстерністю викладання, обізнаністю в темі тощо), 4 256 (8%) – частково задоволені, 503 (1%) – абсолютно незадоволені.

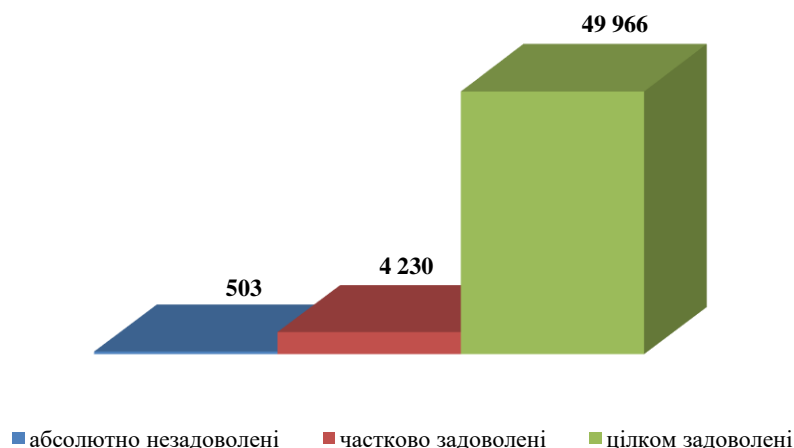

Рис.14. Кількість слухачів щодо їх задоволення якістю викладання, осіб.

Аналіз анкетувань зазначив, що респонденти також відзначили досить високий рівень організації та проведення навчального процесу, зокрема, такі показники, як: планування графіку, тривалість навчання, методи та форми навчання, організація, атмосфера роботи під час заняття оцінювались від абсолютно незадоволені, до цілком задоволені.

Із опрацьованої даних анкет впливає, що частка осіб, яка цілком задоволена плануванням графіку та тривалістю навчання склала 85,8%, частково задоволених – 13,3%, абсолютно незадоволених – 0,9%. Щодо частки осіб, яка цілком задоволена методами та формами навчання, а також організацією, атмосферою роботи під час заняття склала 88,2% та 90,8%, частково задоволена – 11,3% та 8,9%, а частка осіб, які абсолютно незадоволені – 0,5% та 0,3% відповідно.

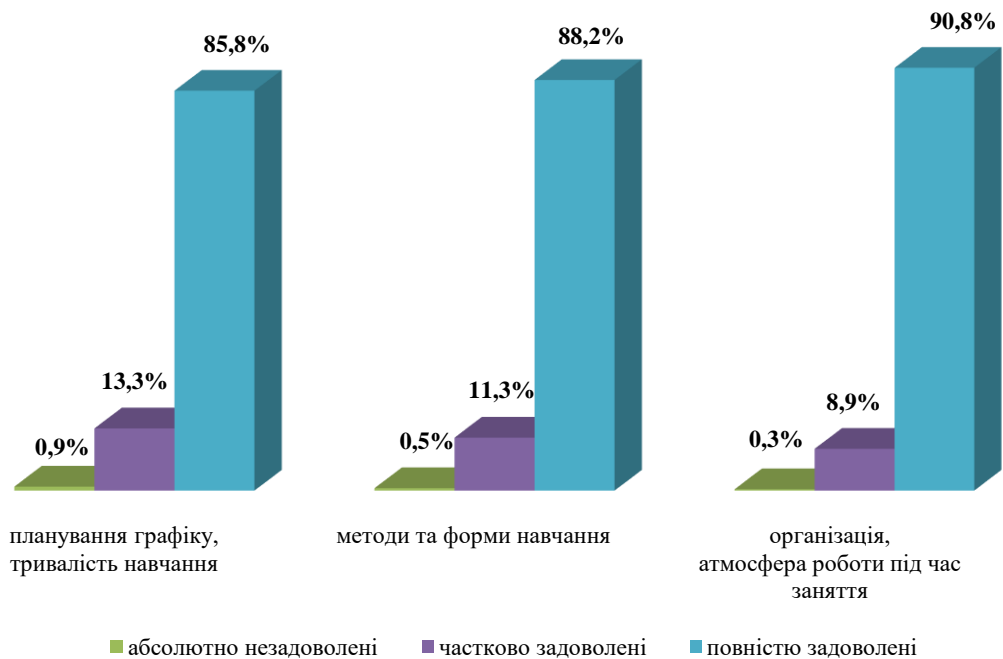

Рис.15. Частка слухачів, задоволених рівнем організації та проведення навчального процесу (абсолютно незадоволені, частково задоволені, цілком задоволені), осіб.

Водночас, слухачі навчального процесу за результатами пройденого навчання виокремили найбільш корисні тематичні частини навчання, а саме: «Психологічні аспекти запобігання корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування», «Стратегічне управління та планування», «Сучасні методи управління змінами», «Особливості лідерства на державній службі», «Формування навичок стресостійкості і саморегуляції посадовця», «Комунікація, як спосіб соціальної взаємодії», «Культура спілкування публічних управлінців і ділове ораторське мистецтво», «Мотивація праці, контроль та виконавська дисципліна у публічному управлінні», «Основні принципи державного управління в ЄС: досвід для України», «Політика європейської інтеграції України», «Українська мова; ділове українське мовлення», «Поняття, сутність і основні визначення інформаційної безпеки та захисту інформації», «Електронне урядування», «Діджиталізація» тощо.

Водночас слухачі зазначили теми, за якими вони б хотіли підвищити рівень своєї компетентності та удосконалити свої знання, уміння та навички з таких питань, як: «Командна робота та взаємодія», «Упровадження коучингу у державних структурах», «Нововведення в державній службі», «Соціальний розвиток держави в умовах політичної та фінансової нестабільності», «Держава у смартфоні», «Фінансова грамотність», «Європейський досвід в державній службі», «Запобігання професійному вигоранню», «Цифрові технології на державній службі», «Ораторська майстерність», «Публічні закупівлі»,

«Законодавчі акти щодо державної служби, зміни у законодавстві з питань державної служби», «Електронний документообіг», «Здійснення внутрішнього аудиту в державних органах» тощо.

За результатами пройденого навчання та з метою покращення організації навчального процесу слухачами надано такі пропозиції та побажання:

збільшити практичну складову навчального процесу, в тому числі проведення круглих столів, тренінгів тощо;

розглянути можливість організації навчання не в робочий час, з урахуванням технічних можливостей слухачів;

збільшити навчальні відеоролики та документальні фільми з актуальних питань;

покращити технічне забезпечення.
